

Fjarskotið jólahald

Seinasta árin hevur tað verið alt meira vanligt, at føroyskir skúlanæmingar leita sær í onnur lond, har tey undir AFS skipanini kunnu ganga eitt skúlaár. Vit hava hitt fyra av hesum næmingum á máli, og nú jólahaldið her heima er farið at nærkast, hava vit spurt tær, hvussu tær halda tað fer at verða, at skula halda jól somikið langt heiman ífrá

JAKUP MØRK

Welcome to Jamaica man

Diny Sarita Heinesen, er 17 ára gomul, og fyrri ferð skal hon nú royna at halda jól, uttan at familjan er hjástødd.

Fyri flestu okkara man tað tykjast sum ein dreymaferð, at sleppa yvir á sólskins- og fritíðaroydna, Jamaica. Dreymurin gerst tó kanska nakað kaldari, tá tosað verður um at halda jól í 27 stiga hita, uttan at hava nakran av sínum kærur hjá sær, men hetta fær tó ikki Saritu Heinesen til at missa mótið.

Støttarmunur

Síðani eina ferð í heyst hevur hon hildið til í Kingston Town á Jamaica. Ein býður, sum flestu okkara einans hava hoyrt umúr sanginum hjá UB40. Sarita viðgongur eisini beinan vegin, at lopið av Toftum vestur til Kinston hevur verið rættuliga stórt, og at henni longdist rættuliga illa í byrjanini.

Fólkin, sum hon býr hjá, ella húski hennara, eru tó øgiliga fitt, og sjálv sigur Sarita, at tey gera alt fyri at fáa hana at kenna seg so væl sum gjørligt.

Sum nevnt, so er tó rættuliga stórur munur á lívinum á Toftum og Kingston,

og tað, sum Sarita serliga hevur lagt merkis til er, at støttarmunurin er øgiligur.

Fólkið er so at siga býtt í triggjar stættir. Sjálv býr hon hjá eini familju, sum má teljast millum miðal stættir, og heldur hon sjálv, at hetta ikki er so galið.

Bæði »mamma og pápin« hava fast arbeiði, við tað at tey hava ein handil, har list av ymsum slag er til sølu. Fyri nøkrum árum síðani vundu hesi fitt av peningi, men seinastu tíðina hevur búskaparkreppa verið á Jamaica, so solan er fallin rættuliga nógv. Sarita leggur tó afturat, at hon sum so ikki liður nakra neyð.

Fátækradóm

Tey lægst lóntu í samfelagnum sigga tó út til at lida stóra neyð, og Sarita greiðir frá, at nógvir biddarar eru at siggja á gotinum í býnum.

Klæðini tey hava á kroppinum eru einastu ognir teirra, og hjá mongum teirra er

soleiðis, at tey eiga ikki so mikið sum eitt par av skógvum.

Eisini er vanligt, at ungir dreingir standa við ljóskurv-arnar, har teir so royna at vaska forrútarar hjá teimum bilum, sum eru noyddir at steðga fyri reyðum ljósi. Sjálvsagt eru so eisini tey, sum eiga nógv mikið av peningi, og hesi eru rættuliga mógandi sum skilt.

Hús teirra eru álík slottum, og flestu teirra eru eigarar av einum ella fleiri virkjum. Talan er her um rættuliga fá fólk, men hesi fáu eiga so at siga allar ognir í landinum, so lítið røktist fyri, at hesin støttarmunur fer at broytast.

Hevur hildi jól í Avstralia

Sarita sigur annars, at sum so er ikki so stórur munur á jolunum heima hjá okkum, og so jolunum á Jamaica.

Jólatrøð eru at siggja í flestu húsum, og hóast summi teirra eru úr plastikk, so eru eisini fleiri, sum hava

eitt rættuligt jólatræ. Hon viðgongur tó, at tað kann tykjast eitt sindur løgi, at fólk fara at gera seg til til jóla, samstundis sum hitin táttar upp móti teimum 30 stigunum, men soleiðis er tað bara.

Akkurat hvussu jólni verða hildin veit hon ikki. Tað er tó greitt, at hon saman við húskinum fer út til onnur í familjuni at eta ein jóladøgurða, har tey síðani fara at pakka gávarnar upp. Hvønn døgurða talan verður um vitsti hon ikki, men eftir at hava spurt mammuna, kom hon aftur til hornið, og greiddi okkum frá, at allarhelst fór tað at vera hósarungi og ris, sum stóðu á borðinum. Yvirhøvur eta tey rættuliga nógv av hósarunga á hesi caribisku oygni, men tað tykist tó ikki, sum um Sarita hevur nakað imóti hesum.

Annars hevur Sarita fyrr hildið jól í fjarskotnum londum, við tað at hon tað einu ferðina hevur verið í Avstralia um hetta mundi.

Tá var tað tó saman við familjuni, og hetta er kanska tann størsti trupulleikin, við tað at hon væl kundi hugsað sær at sita saman við teimum, nú høgtíðin stendur fyri durum.

Bert gentur

Tá januar mánaður kemur, gongur leiðin hjá Saritu so aftur í skúlan, har hon annars hevur jólafrí í hesum døgum.

Ikki er hetta tað sama, sum at ganga í skúla her heima. 1.500 gentur eru á skúlanum, og ikki ein tann einasti drongur. Harumframt skulu tær allar ganga

í somu búnum, soleiðis at eingin líkist burtur úr fjøldini. Ikki so mikið sum eitt hvítt hárband er loyvt, tí skal hárband nýtast, skal hetta vera svart.

Hóast hesar treytir, sum onkur kanska vil kalla harðar, so letur Sarita heilsa, og sigur at henni dámar væl yviri í Kingston, hóast tankarnir ofta leita heim til familju, vinir og kenningar.

Væntandi verður Sarita aftur á klettum okkara komandi summer, og fram til tá biður hon okkum heilsa øllum her heima, og ynskja teimum eini gleðlig jól og eitt gott nýggjár.

Pakka út í triggjar dagar

Uppi í Norðurameriku hittu fingur vit so sanniliga eisini fatur á einum føroyskum næmingi, og er tað Inga Kristiansen av Norðasta Hornið, sum skal halda jól har á leiðini

Talan er her um tað yngstu av teimum 4 gentunum, sum vit fingur orðið á. Inga er júst fylt 16 ár, og var sostatt 15 ára gomul, tá hon við sorgblíðni segði foreldrunum farvæl, og setti kós móti Forth Atkinson í Wisconsin.

Føðingardagin hevur so roynt at halda langt heiman ífrá, men kortini væntar hon, at tað verður nakað heilt serligt at halda jól burtur frá øllum har heima.

Lang jól

Tó er hetta ikki nakað, sum unga havnargentan tykiast at vera serliga stúrin um. Heldur væntar hon, at talan verður um eini spennandi og ikki minst øðrvísi jól.

Tá vit fingur orðið á hana týskvöldið, hevði hon longu gingið og gleitt seg til høgtíðina í fleiri vikur. Tað er nevnliga soleiðis, at jólatræið varð sett upp 1. desember, og sama dag vórðu pakkarnir lagdir undir tað, so nú

hevur hon í góðar 3 vikur sæð onkran pakkarn við sínum navni á.

Greitt er í øllum førum, at hetta er ein stór fresting fyri forvitnar sálir. Vit hava jú øll hoyrt um, hvussu summi fólk sníkja seg at lúra í pakkarnar jólaaftansnatt, so hvussu hevði verið, um pakkarnir skuldu ligið frammi í heilar triggjar vikur?

Inga greiðir annars frá, at jólni verða hildin gjøgnum fleiri dagar har yviri. Heima hjá familjuni, har hon býr, fara tey at opna pakkarnar jólaaftan, men hetta er langt ífrá seinasta ferð, at pakkarn verða opnaðir.

Jóladag fara tey yvir til »ommu«», har tey opna pakkarnir frá henni og geva henni gávar, umframt at tey sjálvandi fáa ein góðan bita, og somuleiðis verður 2. dag. Tá gongur leiðin »pápa-beiggjan«, har tey bæði geva og fáa gávar.

Hvat jóladøgurðin fór at

verða samansettur av, visti Inga ikki, men allarhelst fór talan at verða um kjøt av onkrum slag. Dunnu ella gás væntaði hon sær so ikki at fáa, og serliga gásina helt hon seg fara at sakna.

Kristindómurin er mest vanligi trúgvín á staðnum, og hóast Inga enn ikki hevur verið í kirkju har yviri, so fer hon at royna hetta jólaaftan, tá tey, eins og vanligt er heima, fara til jólagudstænastu.

Annars er møguleiki fyri, at Inga fer at uppliva eini hvít jól, har hon nú er stódd. Vanliga er heilt nógvur kavi í Forth Atkinson um hesa tíðini, men í ár er fyrstu ferð í nógv ár, at kavin er komin so seint. Einans eitt fýlv liggur á vegnum, men sambært Ingu, so er kuldin rættuliga ógvusligur.

Lítil býur

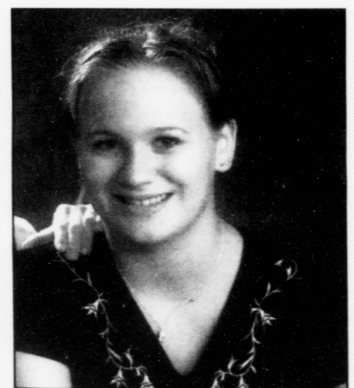
Hetta við kuldunum ger tó ikki so nógv, tí í skúlanum sleppa tey ikki út allíkvæl,

og heima er sjálvsagt bæði heitt og flótt innadura.

Skúlin er annars av slíkum slag, at føroyingur ikki villist fullkomuliga, tá stigið verður inn um dyrnar. Til samans eru einir 900 næmingar á skúlanum. Vert er at leggja til merkis, at í hesum skúla kundu øll ganga flatin, sum teimum lysti, og hetta var Inga sera glað fyri. Sjálv heldur hon ikki, at hon hevði kunnað gingið í eins kjóla hvønn einasta dag.

Forth Atkinson er ikki nakar serliga stórur býur. Kanska mest álíkur einum bygdasamfelagi, tí talan er ikki um meira enn 10.000 fólk í hesum býi. Hetta heldur Inga eisini vera í finasta lagi, tí á tann hátt verður tilveran ikki fullkomuliga endavend, bert tí man skiftir bústað í eitt ár.

Talan er tó ikki bara um bygðalív, tí bæði Illinois og Milwaukee liggja rættuliga stutt frá, soleiðis at tað ikki er meira enn knappt tími

at koyra hagar. Onkran túrin hevur hon verið í hesum stórbýum, og m.a. greiður hon frá, at hon í Illinois var í einum risastórum rutsjubana, sum við hennara orðum er tað villasta hon nakrantíð hevur roynt. Eisini gleiður hon seg til, tá tey í januar mánaði skulu ein túr

til Chicago.

At enda biður Inga okkum heilsa allari familjuni har heima, floksfeløgum og vinunum úti á Norðasta Horni. Eina serliga heilsan letur hon eisini til Biritu Kjøræk og Búga Juul.